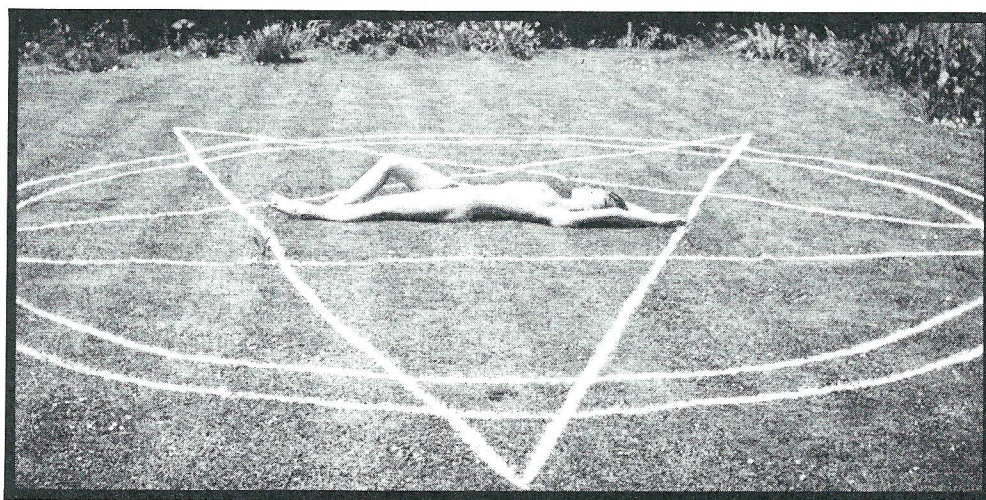

Wicca in Nederland

Een heks demonstreert de werking van een pentagram, dat haar beschermt en geestelijke rust geeft.

'Wij zijn alleen uit op het goede,' vertelt er een, 'en proberen een steun en toeverlaat voor onze medemens te zijn.' Hekserij, of liever Wicca, is volgens aanhangers een 'doe-het-zelf-religie' die ouder is dan het Christendom, waarin de krachten van de natuur worden beschouwd als manifestaties van het goddelijke.

Voor een serieus artikel over heksen is het nodig eerst een aantal hardnekkige vooroordelen aan te pakken.

Allereerst: heksen bestaan *echt*, ook hier in Nederland. Hoeveel precies weet niemand, omdat er geen overkoepelende organisatie is die ze telt. Ook al gebeurde dat, dan zou je nog geen betrouwbaar beeld krijgen, omdat juist in Nederland veel heksen individueel werken.

Twee: heksen zijn geen lelijke oude vrouwtjes die vliegend op bezemstelen onheil zaaien, maar vaak vriendelijke jonge vrouwen, ook mannen, die veel weten van verborgen natuurkrachten en deze vooral toepassen om anderen te helpen.

Drie: heksen werden en worden vervolgd, niet omdat ze diverse machten zouden aanbidden, maar omdat in hun religie natuurlijke zaken als naaktheid en seksualiteit als heilig worden ervaren, en omdat ze weigeren te knielen voor een god. Ze geloven wel in goden, maar zij zien die als machten die zowel in als buiten je zijn. Wat je in de goden aanbidt, aanbid je ook in jezelf. Heksen werden vooral vervolgd door fundamentalistische christenen, joden en moslims, aanhangers van op ascese gebaseerde religies, voor wie het moeilijk te verteren was dat juist die dingen die zij met grof geweld uit hun bewustzijn drukten, deel waren van een eredienst.

Vier: om hun oorlog tegen anderenkenden kracht bij te zetten, vormden bovengenoemden een vijandbeeld bestaand uit allerlei groteske vervormingen. De duivel werd voorgesteld als een wezen met horens, opstaand lid en bokkepoten. Dit is exact het beeld van de oude heidense vruchtbaarheidsgod Pan, die door de Wicca als De Gehoornde in ere wordt gehouden als vertegenwoordiger van het mannelijke en scheppende principe in de natuur.

Paringen met de duivel zijn dus onzin: waarschijnlijk hebben bevooroordeelde begluurders van heksenrituelen ooit gezien hoe een als bok verklede man eerst een vruchtbaarheidsdans uit-

voerde en daarna de liefde bedreef met een vrouw. Niet uit geilheid, maar als uitdrukking van een kosmisch principe. Beschrijvingen van heksenjagers reppen ook over 'het ijzige en harde lid van den duivel.' Waarschijnlijk kwam daar lid noch duivel aan te pas. De man was waarschijnlijk priester van een heksenkring, het ijzige lid een kunstpenis die niet onwelkom was tijdens het gebruik, waarin de vertegenwoordiger van de Gehoornde vele vrouwen tegelijk te verwerken kreeg."

Personen die ik in dit artikel aanduid met de naam 'heks', zijn beoefenaars van een oeroude natuurreligie genaamd Wicca, die haar oorsprong vindt in de Keltische gebieden van Engeland en Ierland. Het Engelse woord voor heks, 'Witch', is hiervan afgeleid. 'Witch' betekent eigenlijk 'wijze', en 'witchcraft' dus: kunde der wijzen. Maar wat zijn heksen dan wel? Als ze magie bedrijven en de natuur eren, dan moeten ze toch bijzondere banden hebben met de natuurmachten? Gebieden zij de winden? Ontketenen ze stormen? Jagen ze in de gedaante van katten, uilen, valken door het nachtelijk ruim? Verstaan ze de taal van de vossen en van de vogels en luisteren ze de verhalen af die de bomen elkaar vertellen met het geruis van hun bladeren? Waken ze wassen poppetjes, liefdes- wieroken, amuletten?

Niet sensationele Wicca's

Om een antwoord te krijgen op al deze vragen toog ik naar een dorp in het midden van het land om Jan B. te interviewen. Heksen schuwen publiciteit, omdat ze van mening zijn dat wie naar hen op zoek is, hen vanzelf vindt. Voor Paravisie wilde een heksenpriester een uitzondering maken, onder voorwaarde dat zijn naam en toenaam, ja, zelfs zijn woonplaats niet zou worden vermeld.

'Soms,' is zijn raadselachtige antwoord op mijn telefonische vragen. Hij verklaart zich nader: 'Het merendeel van de tijd proberen heksen een steun en toeverlaat te zijn voor hun medemens. Ik gebruik overigens liever het woord Wicca's vanwege de negatieve bijklank van het woord 'heks', en omdat heks óók voor mensen staat met wie ik niets te maken wil hebben: Satanisten en

Zoals de Athame het mannelijke is, zo symboliseert de Kelk het vrouwelijke. Het samenbrengen geeft zegening.

mensen die zwarte missen opdragen, daar wil ik het niet eens over hebben. Wij zijn alleen uit op het goede, onze hele religie is daarvan doortrokken. Door concentratie van wil en aandacht slagen we erin samen te werken met de oerkrachten. Die roepen we alleen aan als het nuttig en nodig is. Er zijn zeker heksen die regen kunnen maken, of misschien zelfs stormen oproepen. Of heksen die zeer bedreven zijn in het maken van poppetjes. Zelf houd ik bij-

We proberen in een rituel de kern te raken van wat ons bezighoudt. Meestal betekent dat: soberheid.

voorbeeld niet van het werken met poppetjes, omdat je er gemakkelijk iemand mee zou kunnen schaden. Bij al die meer drastische maatregelen moet je uitkijken dat je niet meer kwaad dan goed aanricht. De regen die je bij het regenmaken naar je toehaalt kan best komen van een plaats waar die regen harder nodig is. Als je stunts en andere theatrale toestanden zoekt moet je

naar de schouwburg, niet naar de heksenkring.' Jan stelt overigens met nadruk dat de meningen die hij verkondigt strikt individueel zijn. Ik mag langskomen.

Nevel

De Wicca hult zich bij voorkeur in nevelen. Wie zelfstandig de moeilijke weg door het toverwoud kan afleggen, zorgvuldig speurend tussen de nevels die zijn levensweg in schaduw hullen, is er rijp voor de Wicca te ontmoeten. Ik krijg geen adres, maar per post een routebeschrijving. Ik pak de trein. Als ik het perron afloop, spreekt een dame die ik niet ken me aan en vraagt of ik soms voor Jan B. kom. Ze bedoelt me haar te volgen. Langs grasvelden, oude boomgaarden en loofrijke straten gaan we een bemost hek door een groene wilde tuin in, door de achterdeur van het huis waar de heksenpriester woont. Door de telefoon hoorde ik een stem, eigenzinnig en weerbarstig als een kale knotwilg. De persoon die bij de stem hoort voldoet aan de verwachtingen die deze opriep: witte snor en puntbaardje, charismatische blik, resolute, doelbewuste bewegingen. 'Geen foto's alstublieft, wij wonen hier al twintig jaar plezierig en dat willen we zo houden. Het roept maar overbodige misverstanden op als we publiekelijk geïdentificeerd worden met de omstreden term 'heks'.' Diepblauw overheerst in het vertrek waar het interview wordt afgenomen. De ruimte wordt gebruikt als voorbereidingsplaats voor binnenshuis te houden rituelen. Ik word gastvrij maar met enige reserve ontvangen, omdat ik de pers vertegenwoordig. Niet voor niets volgens Jan B.: 'Wat er allemaal niet voor onzin over ons is geschreven, de haren rijzen je te berge. Als je voor alles wat over heksen beweerd wordt het woordje jood zou zetten, zou je een heisa krijgen van heb ik jou daar. Heksenvervolgning bestaat nog steeds, niet voor niets dek ik mij zo in. Nu is wat wij geloven natuurlijk ook een grote bedreiging voor de gevestigde godsdiensten, omdat veel van de nu gesecculariseerde mensen wel een religieus bewustzijn hebben, maar zich niet alles tot in detail meer willen laten voorschrijven. Een zelfbewuste religie als de Wicca is een doorn in het oog van die langzaam afkalvende instituties. Eeuwenlang hebben ze alle

macht gehad. Met leedwezen zien ze hun kerken leeglopen, terwijl de Wicca en andere groeperingen aan kracht winnen.'

Hekserij volgens de heksen

Ik kreeg enkele betrouwbare documenten te pakken waarin verteld werd hoe heksen zelf hun geloof ervaren. Ik citeer hier uit een publicatie van Aradia, een van de centra voor de Wicca-religie: 'O cirkel, wees een ontmoetingsplaats van liefde en vreugde en waarheid, een schild tegen alle valsheid

en kwaad, een bolwerk van bescherming; bewaar en omvat de kracht die ik in je zal oproepen. Daarom zegen ik je en wijd je, in de naam van (volgen de god en de godin)'. Met deze woorden maakt de hogepriesteres van de Wicca de magische cirkel, de 'werkplaats' van heksen.

'Wicca betekende altijd al religie, magie en de kunde om te genezen. Als religie is Wicca ouder dan het Christendom. Het is een vruchtbaarheidsreligie waarin de krachten van de natuur worden beschouwd als manifestaties van goddelijke machten. Wicca,

of Wijsheid, wil zeggen: kennis van hoe het Universum werkt en weten te leven in overeenstemming met deze kennis.'

'Wicca is een doe-het-zelf-religie. Dat

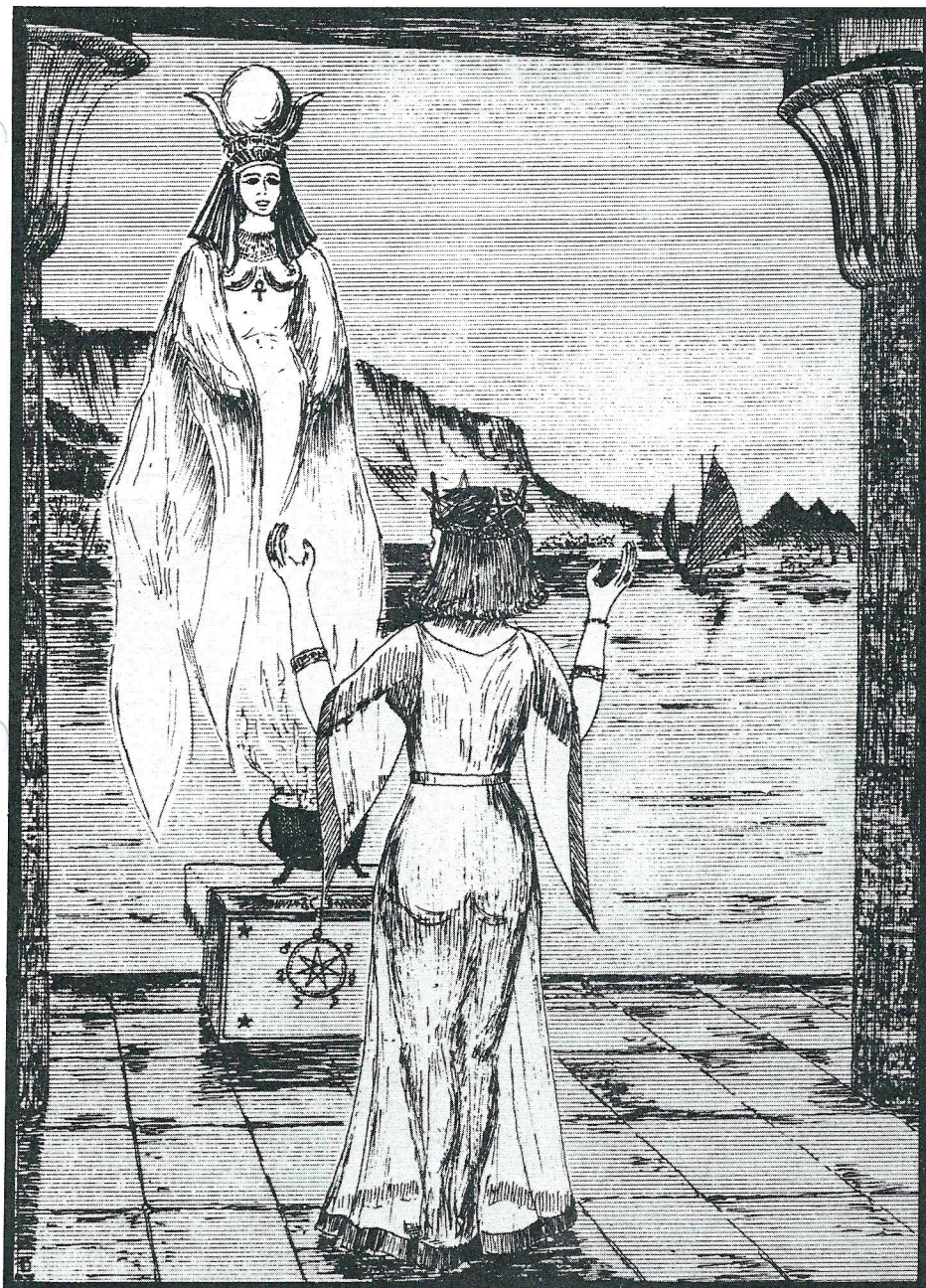
Het merendeel van de tijd proberen heksen een steun en toeverlaat te zijn voor hun medemens.

houdt in dat er geen stichters, meesters, guru's, leraren of pausen zijn. Er worden geen volgelingen gezocht, er is geen zending of missie. Er zijn ook geen 'heilige boeken', zoals Bijbel, Koran, Thorah, Bhagavat Gita of Oepanisjads. De Natuur zelf is ons heilige boek. Er zijn geen geestelijken, die de gelovigen zeggen, wat zij moeten geloven, en wat zij wel of niet moeten doen.'

Jan B. vervolgt: 'Wicca kent groepen van ten hoogste dertien personen. In de magische Cirkel is iedereen gelijkwaardig. Zij met de meeste ervaring en contacten met kosmisch bewustzijn noemen we Hogepriesteres. Zij begeleidt de groep, die naar Engels voorbeeld vaak 'coven' wordt genoemd. Iedere groep is volkomen autonoom. Wicca wordt beschouwd als een renaissance van de Oude Religie, die voor het Christendom in heel West Europa voorkwam. Sinds de 'Witchcraftact' in 1951 is afgeschaft, zijn reeds bestaande groepen in Engeland in de openbaarheid gekomen, en nieuwe ontstaan.'

Jan vertelt dat er parallellen te trekken zijn met de Egyptische mysteriën, in het bijzonder de verering van Isis, moedergodin van de aarde, hoewel volgens Jan deze Isis zo universeel is dat ze boven de culturen staat. Het Christendom heeft verschillende van oorsprong 'heidense' elementen geassimileerd. Jan hoort wel eens dat mensen die een ritueel bijwonen, (voor de pers is dat overigens streng verboden) zeggen: dit lijkt wel de katholieke Mis met al die kaarsen, die lange gewaden en wijn en brood. Hij antwoordt dan altijd: 'Van wie denk je dat zij het hebben?' Vaak is ook gewezen op de oorsprong van de Maria-verering in de katholieke kerk, die ook op Isis terug te voeren zou zijn. Isis is echter niet de enige die een rol speelt: 'Een van de basisprincipes is dat van de polariteit, de twee-eenheid, het manne-

De priesteres roept Isis, de moedergodin op. Een tekening van Jan B.

lijke naast het vrouwelijke, elkaar aanvullend en met elkaar in evenwicht. Het vrouwelijke is terug te vinden in de Godin. We kunnen haar waarnemen als Maagd, Moeder en Wijze Vrouw. De Godin is analoog aan de maan. De maan is het symbool voor het ontvangende, voor het onderbewustzijn, het instinct. In de maanfasen spiegelen zich de aanzichten van de Godin:

- de maagd, het beginstadium van ontwikkeling en groei; de Nieuwe Maan, wassend naar Volle Maan.
- de moeder, rijp en overvloedig; de Volle Maan.
- de wijze vrouw, die zich mysterieus rugtrekt in de duisternis, waarna een nieuw begin mogelijk is; de Afnemende Maan.

De tijd waarin de maan niet te zien is aan de hemel, de Nieuwe Maan, is symbolisch voor de duistere, geheimzinnig Godin van het uitspansel ('de Vrouwe van de Dood'). Parallel aan deze processen kun je achtereenvolgens geboorte, groei naar volwassenheid, wijsheid van de ouderdom, en tenslotte de dood noemen, of de seizoenen: lente, zomer, herfst en winter, of de windstreken oost, zuid, west en noord (in deze volgorde).'

Juliana en de maanfeesten

Luister naar de woorden van de Godin: 'Ik ben de schoonheid van de groene aarde en de witte maan tussen de sterren, van het mysterie van de wateren, van het verlangen in de harten. Spoor je ziel aan, sta op, kom naar me toe, want ik ben de ziel van de natuur, die

leven schenkt aan het heelal. Uit mij komen alle dingen voort en naar mij moeten alle dingen terugkeren.' 'Het mannelijke is terug te vinden in de God. Deze heeft twee kanten, die corresponderen met de Zon. De heer van het Licht, analoog aan de dag en het leven, en de heer van de Dood en

Engelse heksen op weg naar een heksenvergadering. De gehoornde voorop.

de Opstanding, analoog aan de nacht, die zelf ook sterft en herboren wordt. (Het geloof in reïncarnatie, dat de Wicca's aanhangen, hangt sterk samen met de beleving van deze ritmes, FF). De God en de Godin, samenwerkend, samen zijnd, elk met hun eigen functie.'

'De Wicca kent twee soorten feesten of bijeenkomsten: de acht Sabbats en de twaalf of dertien maanfeesten of Esbats.

De oorspronkelijke landbouwfeesten herinneren aan het zaaien, de geboorte, de volheid, de rijping van het gewas en het oogsten ervan, en de dood of rust van de akker. Zie ook de cycli in het leven. Zij zijn:

Alles wat we zaaien (Candlemas, 2 februari), dat wat opkomt (Beltane, 30 april), het plukken van de vrucht ervan (Lammas, 31 juli), en de bezinning en de rust (Halloween, 31 oktober, het Wicca nieuwjaarsfeest).

Dan zijn er de zonnefeesten: Yul of Midwinter, de zonnecyclus die eindigt

**Je kunt wel je zielerust
afkopen door geld op
een girorekening te storten,
maar dat betekent
jezelf in slaap sussen.**

en opnieuw begint, de dag ook waarop God zelf sterft en opnieuw geboren wordt. Het lentefeest, evenwicht van licht en duisternis, dag en nacht, maar het licht wordt sterker. Midzomer, het hoogtepunt van het licht en het Herfstfeest, licht en duisternis weer in evenwicht, maar nu slaat de balans door naar de duisternis. Tot slot de maanfeesten: de bijeenkomsten die iedere maand gehouden worden in de nacht van de Volle Maan.'

Jan B. zegt hierover: 'Zonder dat de meesten er benul van hebben, vinden veel belangrijke gebeurtenissen plaats tijdens onze bijeenkomsten, op de oude data van de jaarfeesten. De feestdagen laten een kosmische indruk achter op de bevolkingen van de landen waar ze worden gevierd. Een voorbeeld bij ons: Toen Juliana aankondigde afstand te zullen doen van de troon, viel dat rond de tweede februari. Twee februari vieren wij een Maanfeest dat Candlemas heet. De daadwerkelijke troonsafstand was op Koninginnedag, op dertig april, oftewel Beltane bij de Wicca. En op

Een inwijdingsceremonie. De blinddoek wordt later verwijderd als symbool van haar opstijgen naar het licht.

Beltane is dit jaar de bekende heks Alexander Sanders overleden.'

Boemerang-effect

Verder in de bronnen:

'Naast het religieuze aspect speelt de magie een rol. Magie is de kunst om veranderingen tot stand te brengen met je wil, met behulp van de vier elementen: aarde, vuur, water en lucht. Het is het bewust veranderen van je eigen werkelijkheid. Magie is in wezen niet goed of slecht. De beoefenaren ervan bepalen door hun instelling, kennis en vaardigheden de waarde

ervan. Magie gebruikt om te helen en de liefde tot je medemens te bevorderen is witte magie. Magie ten eigen voordele of om anderen te schaden is zwart. Net zomin als zwart en wit als kleuren in de natuur bestaan zal magie absoluut wit of zwart zijn, maar een tint grijs daartussen'. (...) 'Magiers weten van het boemerang effect, de occulte wet die inhoudt dat een psychische aanval, die door een krachtiger verdediging wordt tegengehouden, drievoudig terugkeert naar de aanvaller.

De verschillende groepen van Wicca's hebben alle dezelfde uitgangspunten; ►

Wicca in Nederland

- de 'Wiccan Rede', die inhoudt: Doe wat je wilt, maar schaad niets of niemand.
- Weten, Willen, Durven en Zwijgen
- Volmaakte Liefde en Volmaakt Vertrouwen.
- het gebruik van eenvoudige natuurlijke magie.

In de praktijk komt het Wicca geloof hierop neer:

- Het contact met mensen die hulp inroepen voor allerlei soorten problemen. Daarbij geldt een geheimhouding ten opzichte van anderen. Bij het werk kan gebruik gemaakt worden van een aantal in de loop der jaren ontwikkelde methoden om met mensen om te gaan. De heks houdt rekening met de specifieke mogelijkheden van degene die om hulp komt en die van de heks zelf.
- Het leven met de zon en maan-ritmen, die in de feesten en in de rituelen tot uitdrukking komen.
- Het opsporen van oude heilige plaatsen, het reactiveren ervan en het maken van nieuwe heilige plaatsen op geëigende lokaties..
- Het reinigen van plaatsen en gebouwen van indrukken van voorgaande bewoners of gebeurtenissen (exorcisme).
- Diverse experimenten op intuïtief, helderziend en ritueel gebied. Het gebruik van de verbeelding, van visualisaties en van kosmische krachten.
- Het leren omgaan met kruiden, symbolen, de tarot, pendelen, kaarsen en wierook. Ook aandacht voor lichamelijke behandelingen zoals massages.
- Het integreren van de Wicca-craft in het dagelijks leven. Zelfonderzoek, leidend tot bewustzijn, respect, vertrouwen en zekerheid van jezelf zonder daarbij autoritair te worden.
- Het vermogen om te leren luisteren. Wicca leert je je eigen meester te zijn en alleen verantwoordelijk te zijn voor je eigen daden.'

Liefde en tederheid

'Wicca is een religie van alledag,' vervolgt Jan B. 'Je ontwikkelt een levenshouding die zich manifesteert in alles. Dit betekent: efficiënt gebruik van energie, het omgaan met ongeziene krachten en het alert zijn op alles, wat er om je heen gebeurt.

Je leert eerbied en aandacht te hebben voor je lichaam, je leert ook jezelf letterlijk en figuurlijk bloot te geven ten opzichte van wie dat waardig zijn. Dat uit zich ook in de rituelen: die voeren we naakt uit. Voor haar beoefenaren of aanhangers is Wicca de uiteindelijke weg van het vorm geven aan het religieus gevoel. Wicca leert de mensen bewust te worden van eigen krachten en hun eigen verlangens en vermogens, hebbe-

**Mijn werk: te genezen waar
erom gevraagd wordt.
Het bijeenpakken van
krachten en die wegzenden,
door je lichaam te gebruiken
als een dynamo.**

lijkheden, handicaps, ook als daar zaken bij zijn die door de goegemeente niet worden geaccepteerd. Wicca gaat ervan uit dat ieder mens, iedere gebeurtenis en iedere tijd uniek is. Hoe meer we van onszelf weten, hoe meer ook van de ander en hoe beter we de ander ook zullen kunnen helpen. Wicca is tolerant maar ook uitgesproken duidelijk. Goed en kwaad, licht en donker, wit en zwart zijn allemaal kanten van het Ene. Wicca is een religie van liefde, vreugde, tederheid, empathie. Tussen heksen onderling bestaat grote genegenheid en vertrouwen.'

Wicca in Nederland

Op het ogenblik dat ik het interview houd, is de Wicca groep van Jan B. niet meer. Op een foto laat hij zien met wie hij jarenlang een priesterpaar heeft gevormd dat mensen inwijdde in de geheime kunst. Een indrukwekkend paar: hij als echte heksenmeester gehuld in een zwarte mantel, zij een jonge en opvallend mooie vrouw met een duidelijk maar vriendelijk magnetisme. Door persoonlijke oorzaken is deze samenwerking verbroken; wat zich precies heeft afgespeeld blijft verborgen, een geheim gekoesterd in de vochtige holtes van de bomen in het heksenwoud.

Jan: 'Ik heb nog steeds contact met andere heksen, mensen die door ons zijn ingewijd, maar de laatste tijd is het aantal dat ik maak gering. De samenkomsten bij volle maan behoren voor

onze groep tot het verleden. Tegenwoordig doe ik zelden meer rituelen in de tempel. Ik mis de vrouwelijke component dan zo, dat ik niet hetzelfde niveau bereik. Dat is zo onbevredigend, dat ik het maar helemaal achterwege laat.'

Jan heeft veel contacten met heksen in binnen- en buitenland, maar ze wonen zo verspreid dat er van praktisch samenwerken weinig komt. Dat wil niet zeggen dat er helemaal niets meer gebeurt. Jans voormalige groep was slechts één van de vele verschillende heksengroepen in Nederland. Je hebt groepen als de Alexandrians en de Gardnerians, die sterk op de Engelse tradities geënt zijn en daardoor nogal de nadruk leggen op de juiste uitvoering, tot in detail, van het ritueel. Jan: 'Ik probeer een Nederlandse Wicca traditie van de grond te krijgen. Nederlandse heksen werken in het algemeen individueler. Wij hebben in onze groep bijvoorbeeld veel rituelen afgeschaft die ons niets zeiden: machtswoorden en handelingen die puur lokale overlevering zijn. In Engeland is er altijd een coven, een groep heksen, die uit zes mannen, zes vrouwen en een hogepriesteres bestaat. De mannen zetten ook een gehoornde kroon op, en hebben er nog veel meer poespas bij die niet bij ons past. Het is wel nuttig om Engelse boeken te lezen over de Wicca, daar zijn bibliotheken mee volgeschreven, maar we moeten het hier toch uiteindelijk zelf doen. Zelf heb ik een ervaring van veertig jaar in onderzoek naar rituelen. Als we een goed gevoel hadden over bepaalde dingen, lieten we het zo. We hebben afgeschaft, bijgeschaafd, uitgebreid, of zelfs nieuwe rituelen gemaakt. We proberen in een ritueel de kern te raken van wat ons bezighoudt. Meestal betekent dat: soberheid.

Feministische en lesbische heksen

'Ondanks verschillen in ritualistiek en traditie, verschillen de stromingen is de Wicca niet principieel. Een uitzondering is de 'Dianic Witchcraft.' Deze bestaat uitsluitend uit vrouwen. Veel vrouwen, die feministische gevoelens hebben, voelen zich aangetrokken tot deze tak van Wicca. In hun rituelen weten ze een vervanging te bewerkstelligen van de natuurlijke man-vrouw

Ton van Ee, metafysisch schilder, geeft hier zijn persoonlijke visie op een heksensabbat.

polariteit, door gebruik te maken van de mannelijke elementen in henzelf. Volgens mij werkt dat uiteindelijk niet. De hele Kosmos is doortrokken van het mannelijke en vrouwelijke principe, een actief scheppend en een passief ontvangend principe. Ga je dat veranderen, dan komen er conflicten met de oeroude kosmische wetten. Veel lesbische vrouwen voelen zich echter aangetrokken tot de Dianics. Denk echter niet te min over deze groepen, in de USA zijn het grote groepen en ze doen ook veel goed werk. (Z.Budapest is de

Als je als heks wilt functioneren, bestaan op een bepaald moment goed en kwaad niet meer.

Hogepriesteres van een groep in Californië. Zij heeft over Dianic Witchcraft verschillende boeken gepubliceerd.)

Verder zijn er vrouwengroeperingen, die zich heksen noemen. De meeste zijn ontstaan uit ergernis over de discriminatie van vrouwen en hebben een politieke kern. Ik noem hen geen echte heksen. Volgens mij is een heks iemand, die het spirituele, het religieuze en de kunde beoefent. Het spirituele is dan gebonden aan de natuurreligie.

In de Natuur komt altijd in alles de plus- en de minpool, de mannelijke en de vrouwelijke energie bij elkaar. Dan zijn er ook de sjamanistische vrouwen en mannen, zoals o.a. Rickie Moore en Marian Green. Hen kun je beter magiërs noemen. Zij werken meestal alleen, soms in kleine groepjes. Zij zetten zich in voor de aarde en het ecologische evenwicht. Hun religieus beleven is even paganistisch of Heidens als Wicca. Zij worden vaak met de feministische heksen verward.'

Ethiek en zielerust

'Als je als heks wilt functioneren, bestaan op een bepaald moment de begrippen goed en kwaad niet meer. Alles heeft zijn plaats in het wereldgebeuren. Dat wordt natuurlijk griezelig voor de goegemeente. Het maakt dat je soms hard overkomt. Wat nu in Khartoem of Bangladesh aan de hand is bijvoorbeeld, zie ik als een natuurgebeuren. Je kunt wel je zielerust afkopen door geld op een girorekening te storten, maar dat betekent jezelf in slaap sussen. Als je het niet kunt grijpen en er toch iets aan wilt doen, ga er dan heen. Dat is de enige manier om effect te sorteren, zo je dat wilt. Wat ik zeg en de Wicca ook, is: help mensen zichzelf te helpen. Aan de andere kant, als je er door de

Wicca langzamerhand achter komt hoe je werkelijk iets voor een ander kunt doen, dan ben je verplicht om iedereen die op je stoep staat te helpen, voor zover hij dat nodig heeft. Omgekeerd geldt dat wat je zelf nodig hebt, je vanzelf krijgt als de tijd rijp is. Zorgen voor de toekomst zijn onnodig, omdat ze je handelen verlammen en het zicht belemmeren op wat komen gaat. Geld speelt geen rol bij de Wicca. Mensen die informatie overdragen en daar een enorme somma geld voor vangen, vertrouw ik niet. Kennisoverdracht moet gratis zijn. Het is een van de kosmische wetten: de wet van de overdracht. Als iedereen zich daaraan hield, zou een vent als Deetman overbodig zijn. Alles zou vanzelf lopen.'

Ik breng in het midden dat we ver van deze ideale wereld lijken af te zitten, als je naar de wereldsituatie kijkt. Jan reageert ontkennend: 'We zitten er juist dichtbij. Dat hebben we vaak gezeten, maar er waren altijd mensen die de boel zo nodig moesten verzieken. Hebberige mensen. Die zitten overal. Zonder hen zou je geen rapportcijfers hebben. Tastbare toetsing is onbelangrijk, het gaat om het principiële vertrouwen van de ander. Zodra je daarnaar gaat leven, zul je merken wat een bevrijding dat geeft. Ik zeg altijd tegen mensen die zo tuk zijn op het handhaven van hun status: stel je open voor het hogere in jezelf, hou op met dat kleuterklasgedoe. Zeg wat je intuïtief weet. Of je een ander daarmee pijn doet of kwetst geeft niet. Wel als je hem schaadt. Als je streng tegen een kind bent, zul je het kwetsen, maar niet schaden. Laat je alles toe, dan schaad je ze.'

Techniek en magie

Zelf is Jan B. ingenieur, je zou zeggen een beroep dat de ratio en het tastbare hoog in het vaandel heeft staan, en ver verwijderd lijkt van een oerreligie als de Wicca. Volgens Jan klopt dat beeld niet:

'Onder ingenieurs zie je vaak een sterke hang naar het occulte en naar magie. Dat komt omdat zij de parallel zien tussen de electrotechniek en de magische energie. Een electrotechnisch ingenieur kan je heel veel vertellen over de werking van apparaten maar als je aan hem vraagt wat electriciteit nu precies is, blijft hij het antwoord ►

Een tekening van
heksenpriester Jan B.

schuldig. Maar een magiër doet hetzelfde als een electrotechnicus. Wat de een met een leiding doet, doet de ander met het rituele zwaard. Hij trekt er een cirkel mee en laadt die op met de energieën van zijn eigen lichaam. Als hij klaar is met het ritueel moet hij de cirkel ook weer afbreken, anders tapt de cirkel hem leeg. Voor de Wicca is de cirkel een volmaakte vorm, hij is een universum in het klein. De toverhoed waarmee je heksen vaak ziet afgebeeld, heeft ook te maken met de cirkel: deze is het grondpatroon van de hoed. De conus of punt is de kegel van energie, die door de aardse, minder zuivere lagen heen stoot en met de punt in contact komt met de pure kosmische energieën. Zo wordt de cirkel gevoed. Via de 'punthoek' vindt een uitwisseling van krachten plaats. Wil hij daar achter komen, dan moet hij tot de oerbron gaan, tot wat de christenen God noemen. Je ziet altijd twee typen ingenieurs, de droogstoppels, die een brug tot in alle details berekenen en daar hun levensvulling in zien, en de ontwerpers, de visionairen. Ik behoor tot de tweede categorie. Toch moet elke ingenieur een intuïtief of beeldend vermogen hebben, hij moet voor zich kunnen zien wat hij wil maken.'

Visualisaties en rituelen

'Mensen die bij ons komen, zijn te herkennen aan hun gerichtheid, waaraan je kunt herkennen dat ze vroeger, in

vorige levens, ook al op het spirituele pad zijn geweest. Als dat niet zo zou zijn en je van de grond af hen vertrouwd zou moeten maken met onze belevingswereld, dan zou het nooit wat worden. Ze moeten op de een of andere manier een herinnering hebben die zich vertaalt als een affiniteit met ons. Natuurlijk krijgen we ook geilaards die afkomen op wilde en gefantaseerde verhalen over orgieën. Deze lieden leveren voor ons absoluut geen problemen op omdat we ze onmiddellijk herkennen. Wij gaan in volmaakt vertrouwen met die mensen om; als zij niets meer van zich laten horen, weten we vaak al genoeg. Wij werken doelbewust met seksualiteit. Bij ons is het lichaam belangrijker dan in welke andere godsdienst ook, maar dit wil niet zeggen dat er wilde uitpattingen plaatsvinden. Dat graaierige gedoe verdwijnt vanzelf als je de mens gaat zien zoals wij: Als man zie je de vrouw als ideaal van hoogste vrouwelijkheid. In de vrouw eer je de godin, zoals de vrouw in de man de god eert. Mannen en vrouwen zijn gelijk bij Wicca. Dat komt ook tot uiting in de rituelen.'

Op de vraag of er nu wel of niet geslachtsgemeenschap plaatsvindt, antwoordt hij: 'Het komt zelden voor. Dat is dan wel seks op een zeer hoog vlak. Je hoort vaak dat mensen wel genieten van seks, maar toch iets missen. Ze gaan namelijk niet verder dan het genot. Bij de Wicca gaan we

verder, we gaan er doorheen naar een hoger niveau.

Dit alles wil niet zeggen dat er niet genoten mag worden, dat is ook belangrijk. De Godin vertelt aan haar leerlingen dat alle rituelen van liefde en genot deel van haar zijn. Dit is hetzelfde als wat ze in het oosten Tantra noemen.

De magie die wij bedrijven zijn de gewone dagelijkse dingen. Mijn werk: te genezen waar erom gevraagd wordt. Het bijeenpakken van krachten en die wegzenden, door je lichaam te gebruiken als een dynamo.'

De drie gulden regels

'De drie regels zijn: doe wat je wilt, maar schaad niemand. Dit betekent: denk goed na voor je iemand helpt. De tweede luidt: werk met volmaakte liefde en volmaakt vertrouwen. Dus beperk die niet tot persoon, vriendenkring of gezin.

Drie: Weten, Durven, Willen, Zwijgen. Weten betekent je gebied afbakenen; Willen: een beslissing nemen. Die wordt door het Athama, het rituele zwaard, gesymboliseerd. Durven: er is moed voor nodig om op de bres te staan voor een idee dat bij anderen misschien veel weerstand oproept. Als wij zeggen dat we gelijkwaardig zijn aan religies als Christendom en islam, dan zullen mensen uit die groeperingen proberen ons in de kiem te smoren. Zwijgen: Heel vaak willen we graag onze ervaringen meedelen, maar dan valt het in verkeerde handen, of wordt er gekscherend over gesproken. Dit is vaak aan de orde. Wij walgen van de manier waarop sensatiebladen ons brengen. Je hoeft geen knieval te maken voor het publiek; ontvankelijke mensen zoeken ons wel op. Zwijgen betekent ook leren luisteren. Je kunt mensen helpen door hun verhaal aan te horen. Vaak gaat dat niet verder dan ze eindeloos, soms drie keer, hun verhaal te laten vertellen. Ineens laten ze een zin vallen waarin de oplossing van hun probleem zit.

Tempel annex logeerkamer

Jan B. is al vanaf zijn achttiende bezig met occulte zaken. Hij was actief bij de theosofen, maar die vond hij te oosters gericht; 'Ik ben een man van de Westerse mysterie-traditie.' Verder

heeft hij zich enige tijd beziggehouden met de Vrij-katholieke kerk, die een soort gnostische grondslag heeft, maar 'dat was van dat intellectualistische koude-kikkergedoe.'

Toch is deze achtergrond hem aan te horen: veelvuldig legt hij symbolen uit in occulte schema's. Uiteindelijk, nu sinds vijftien jaar, na vele jaren ervaring in allerlei genootschappen, is hij terechtgekomen bij de Wicca.

Door een kast bereiken we de tempel, een donkerblauwe ruimte, ook als logeerkamer bruikbaar. Aan een koord hangt een pentagram met een wierookvat eraan en enkele prachtige afbeeldingen van het elfenvolk, waarmee Wicca's volgens de overleveringen nauwe betrekkingen onderhouden.

Ook Jan vertelt eenmaal bij het reacteren van een oud heiligdom in Drenthe, een flits van ze opgevangen te hebben, een ervaring die hij vertaalde in prachtige tekeningen die hij mij laat zien.

In de tempel staan ook beeldjes, die alleen een decoratieve, geen rituele

functie hebben. De kast met de geheime deur vormt de eigenlijke rituele ruimte, de tempel dus.

Ik zie foto's die inderdaad in de tempel genomen zijn. Ook zie ik een paar prachtige, zwarte gewaden, gemaakt van een stof die hier in Nederland niet te krijgen is. 'Speciaal laten maken in Schotland,' verzekert Jan mij. Ik blijf het vreemd vinden dat deze

priester, zoals hij zich noemt, geen 'nature diehard' is, maar een kalm bestaan in een rijtjeshuis leidt. 'Ik ben daar geen type voor,' zegt hij eenvoudig. Bij de Wicca is plaats voor iedereen. Zelf denk ik nogal theoretisch. Ik houd mij graag bezig met astronomie, met berekenen van maan- en zonnestanden. Met de Tarot ben ik redelijk vertrouwd, maar over de I Ching moet je me niets vragen. Van kruiden weet ik vrijwel niets. Binnen de Wicca heb je kruidenspecialisten, of magnetiseurs, pendelaars, etcetera. Iedereen is weer op zijn eigen manier ergens goed.' Plaats voor iedereen bij deze vriendelijke religie, die niets opdringt en de natuur vereert. Voor inlichtingen over de Wicca kunt u zich wenden tot een van de onderstaande adressen:

Wiccan Rede, P.O. Box 473,
3700 AL Zeist,
Aradia, Postbus 8012,
1802 KA Alkmaar. ◀

Frank Flippo